

Regionaal Expertise Centrum Zuid- en Oost-Nederland

Schrijfwijzer Onderwijskundig Rapport Primair onderwijs

Hieronder treft u voorbeelden aan t.b.v. het invullen van het Onderwijskundig Rapport.

1. Schoolloopbaan

1.3 De aanvraag betreft de Indicatie voor PO/SO en V(S)O

Zit de leerling in het primair onderwijs, het speciaal basisonderwijs of het speciaal onderwijs dan vraagt u een indicatie aan die toegang geeft of behoudt(herindicatie) voor het PO/SO. Mocht het zo zijn dat uw leerling de overstap gaat maken naar het voortgezet (speciaal) onderwijs (bijv. schoolverlaters groep 8), dan vult u ook dit Onderwijskundig Rapport in, maar kruist u aan dat er een indicatie nodig is die toegang zal geven tot het V(S)O.

Kinderen die doof of slechthorend zijn kunnen met hun SO-Indicatie automatisch toegang krijgen tot het V(S)O (zolang hun Indicatie geldig is).

Voor kinderen met Ernstige Spraak/Taalmoeilijkheden (ESM) of met een Autisme Spectrum Stoornis (ASS) moet er volgens de wet, op het moment dat de leerling het primair onderwijs (PO) verlaat, opnieuw gekeken worden wat de beste onderwijsplek zal zijn en vervalt de indicatie bij de overstap naar het Voortgezet Onderwijs. Om gebruik te kunnen maken van het Specifieke Onderwijs in Cluster 2, dient er dan een V(S)O-Indicatie te worden aangevraagd.

Ook als het de bedoeling is dat de leerling in het regulier (speciaal) basisonderwijs blijft en gebruik gaat maken van de Ambulante Dienstverlening cluster 2, dient u bij de overstap naar het V(S)O, aan te kruisen dat de leerling de Indicatie V(S)O nodig zal hebben.

2. Specifieke diagnose:

Denk hierbij aan b.v. Autisme Spectrum Stoornis, ADHD, Dyslexie, NLD.

Indien relevant voor de Indicatie cluster 2 , is het van belang dat u een geldige diagnose bijgevoegd. Deze diagnose moet gesteld zijn door een bevoegd onderzoeker, moet gedateerd zijn en dient door deze persoon zelf ondertekend te zijn.

Waar mogelijk, is een Classificatie volgens DSM IV of ICD 10 vereist.

3. Beperking Onderwijsparticipatie (BOP):

Bij een Indicatiestellig is een Stoornis vastgesteld door de betrokken professionals.

Het kind kan niet anders dan hiervan problemen ondervinden in de alledaagse onderwijssituatie. De Commissie van Indicatiestelling (CvI) wil weten welke problemen dat precies zijn én hoe ernstig deze problematiek is binnen het dagelijks functioneren in de school (in de klas, op het plein, bij gym, enz.). Het kan hierbij gaan om een zeer geringe Communicatieve Redzaamheid (CR) of om zeer forse Leerachterstanden (LA).

Indien men op de zeer geringe Communicatieve Redzaamheid wil indiceren:

- moet er een onderbouwing komen van de logopedist en/of van de psychodiagnosticus
- moet duidelijk zijn dat er sprake is van zeer ernstige uitval op de deelgebieden van de communicatieve redzaamheid
- moeten er aparte handelingsplannen komen van min.2 aspecten uit deze deelgebieden.

Indien men op Leerachterstanden wil indiceren:

- moet duidelijk zijn dat er op min. 2 van de 3 leerstof domeinen sprake is van zeer forse leerachterstanden, t.w.
 - op technisch lezen of op spelling, (= één domein) en/of
 - op rekenen, en/of
 - op begrijpend lezen
- moet het kind behoren tot de 10% zwakste leerlingen (vergelijk E-scores op de Cito-toetsen)
- moeten er aparte handelingsplannen komen op de deelgebieden die behoren bij de leerachterstand
- moet de samenhang tussen de leerachterstanden en de Stoornis worden omschreven.

Communicatieve redzaamheid

Wilt u bij de 5 onderstaande aspecten zo concreet mogelijk invullen waar de leerling tegen aan loopt? Vermijdt hierbij woorden als soms, af en toe, e.d. omdat die niet duidelijk maken hoe ernstig het probleem is.

Het is de bedoeling dat u de communicatieve problemen van de leerling in uw *eigen* woorden zo concreet mogelijk beschrijft.

3.1 Taalbegrip (het kind als ontvanger)

Het gaat er bij dit onderdeel om of de leerling voldoende begrijpt van de instructie en de informatie van de leerkracht en/of medeleerlingen. In hoeverre belemmert het beperkte taalbegrip hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Begrijpt dagelijkse omgangstaal onvoldoende. Beschikt over een beperkte woordenschat.

Heeft veel moeite met het begrijpen van taal wanneer de verbale informatie iets verder verwijderd ligt van de directe belevingswereld. Heeft moeite met het begrijpen van abstracte taal. Heeft moeite met het begrijpen van relatieve begrippen. Heeft moeite met het begrijpen van woorden die meer dan één betekenis hebben. Heeft moeite met figuurlijke taal; vat alles letterlijk op. Heeft moeite met verbale grapjes, sarcasme en ironie.

Heeft moeite met tijdsbegrippen. Heeft moeite met uitdrukkingen en gezegden. Het lijkt alsof hij/zij dingen zegt die hij/zij zelf niet begrijpt.

Pikt slechts één of twee woorden op uit een zin, waardoor onbegrip optreedt. De leerling begrijpt de bedoeling van de ander niet.

Begrijpt de bedoelingen van anderen onvoldoende, waardoor misverstanden optreden.

Heeft moeite met het begrijpen van onderliggende boodschappen. Heeft moeite met begrijpen van wat niet expliciet gezegd wordt.

3.2 Uitdrukkingsvaardigheid (het kind als zender)

Het gaat er bij dit onderdeel om of de leerling in staat is zijn/haar bedoelingen, gevoelens en gedachten leeftijdsadequaat te verwoorden, zodanig dat hij/zij door de ander begrepen wordt. In hoeverre belemmert de beperkte uitdrukkingsvaardigheid hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Beschikt over een zeer beperkte expressieve woordenschat. Zinsbouw is zeer zwak. Kan wensen, gedachten onvoldoende begrijpelijk uitdrukken. Kan onvoldoende relevante vragen formuleren/ stellen. Kan gevoelens onvoldoende onder woorden brengen. Kan onvoldoende vertellen wat hij/zij heeft meegemaakt. Kan op school niet vertellen wat hij/zij in het weekend heeft gedaan en kan thuis niet vertellen wat hij/zij op school heeft meegemaakt. Het is vaak moeilijk om te snappen wat hij/zij zegt, omdat het onlogisch of onsamenhangend is. Kan niet goed een verslag geven van bijvoorbeeld een vakantie of een verjaardagsfeestje. Vergist zich in voornaamwoorden: zegt bijvoorbeeld 'wij' i.p.v. 'zij'. Kan niet goed relevante vragen stellen. Begint vaak zomaar, vanuit het niets, te vertellen, waardoor niet duidelijk is waarover hij/zij spreekt.

Spreekt onvoldoende verstaanbaar. Articulatie is zwak. Spreekt te snel. Spreekt te zachtjes. Spreekt in onvolledige zinnen.

Heeft last van woordvindingsproblemen. Het spreken is onvoldoende vloeiend.

Het samenspelen met andere kinderen verloopt niet goed, omdat zij hem/haar niet verstaan of begrijpen.

3.3 Wederkerigheid (interactie)

Het gaat er bij dit onderdeel om of de leerling in staat is leeftijdsadequaat te communiceren met zowel volwassenen als met leeftijdgenoten. In hoeverre belemmert de beperkte wederkerigheid hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Neemt geen spreekinitiatieven. Stelt uit zichzelf geen vragen en zal ook niet om hulp vragen. Weet niet hoe een gesprek te starten of te beëindigen. Houdt geen rekening met beurtwisseling. Kan zich niet houden aan het gespreksonderwerp (topic handhaving). Weet niet wat er sociaal gezien wel/niet gepast is om te zeggen of te doen. Kan niet met anderen overleggen of discussiëren. Er is geen sprake van interactie tussen de leerling en andere leerlingen/leerkracht. Maakt geen oogcontact. Trekt zich terug. Vermijdt communicatie. Praat te veel en gaat maar door. Maakt geen contact met leeftijdgenoten en/of houdt de contacten niet vast. Er zijn veel misverstanden doordat de leerling figuurlijk taalgebruik, waaronder grapjes, niet begrijpt. Legt vreemde of bijzondere accenten op irrelevante details. Geeft teveel of te weinig informatie. Weidt uit over onbelangrijke zaken en komt onvoldoende tot de kern. Associaties en gedachtesprongen maken wat verteld wordt onnavolgbaar. Maakt onvoldoende onderscheid tussen werkelijkheid en fantasie. Heeft moeite met onderscheid tussen hoofd- en bijzaken.

3.4 Communicatieve weerbaarheid (handhaven)

Het gaat er bij dit onderdeel om of de leerling, ondanks de communicatieve beperking, in staat is zich te handhaven binnen zijn/haar omgeving (denk ook aan de thuissituatie, aan de gymzaal, aan het plein of aan het kamp, e.d.). In hoeverre belemmert de beperkte communicatieve weerbaarheid hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Er is sprake van spreekangst. Heeft onvoldoende durf om te spreken in een groep. Heeft onvoldoende durf om te spreken tegen de leerkracht. Durft geen mening te geven in een groep. Durft geen spreekbeurt te houden.

Durft geen vragen te stellen en te zeggen dat hij/zij iets niet begrijpt. Durft niet aan te geven dat hij/zij hulp nodig heeft. Kan onvoldoende formuleren dat hij/zij iets niet begrijpt en hulp nodig heeft.

Hij/zij blokkeert of klapt dicht als een beroep wordt gedaan op verbale capaciteiten.

Durft geen 'nee' te zeggen. Laat over zich lopen, omdat hij/zij verbaal onvoldoende duidelijk kan maken wat hij/zij wel of niet wil. Heeft de hulp van de leerkracht nodig voor het oplossen van kleine conflictjes. Uit gevoelens van onbehagen non-verbaal. Wanneer hij/zij zich verbaal niet kan uiten, reageert hij/zij fysiek of met gedragsproblemen. Reageert

teruggetrokken of blokkeert in sociaalcommunicatieve situaties die voor hem/haar stressvol zijn. In sociaalcommunicatieve situaties die voor hem/haar stressvol zijn, zakt het niveau van communicatie sterk terug. Hij/zij komt dan niet meer uit zijn/haar woorden. Hij/zij klapt dicht. Spreekt beduidend gemakkelijker spontaan, dan op verzoek ('on-command'-situaties). Is onvoldoende in staat snel verbaal te reageren. Is onzeker in talige situaties.

3.5 Conversatievaardigheden (deelnemer)

Het gaat er bij dit onderdeel om of de leerling in staat is deel te nemen aan een gesprek. In hoeverre belemmeren de beperkte conversatievaardigheden hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Een belangrijk aspect is de presuppositie. Dit begrip omvat informatie die niet expliciet naar voren komt, maar bij de spreker bekend is. Het gaat hierbij om rekening houden met de kennis en het perspectief van de luisteraar en de talige context waarbij rekening gehouden wordt met de stijl en betekenis van voorafgaande zinnen.

Een ander belangrijk element bij de conversatie is de organisatie van het gesprek. Hierbij gaat het om de vaardigheid van het behouden van de dialoog tussen gesprekspartners over meerdere "conversatiebeurten". Hiervoor moet een kind zowel de rol van luisteraar als die van spreker kunnen aannemen. Vaardigheden hierbij zijn:

- beurt nemen: beurtnameing bestaat uit een bevestiging geven van de vorige uiting, vervolgens moet er een bijdrage van de nieuwe spreker geleverd worden en daarna moet een aanwijzing van beurtverandering gegeven worden. Dit laatste kan door het stellen van vragen, toonhoogte verandering of pauzeren.
- Het initiëren van een gesprek: om zelf een gesprek te beginnen moet een kind beschikken over een duidelijke articulatie, een grammaticale vorm, sociale aanpassing, aandachtvragende manieren, relevantie, oogcontact en fysieke afstand.
- Het in stand houden van een onderwerp of een gesprek: hierbij is het zowel belangrijk om te kunnen voorkomen dat een onderwerp voortijdig afgesloten wordt, als ook om bij afsluiting de goede afbreekstrategie toe te passen.
- Het herstellen van communicatie wanneer deze verstoord verloopt: deze vaardigheid bestaat uit het nagaan van de oorzaak van de storing en het selecteren van een gepaste herstelstrategie.
- Verhaalopbouw: bij het vertellen van een verhaal moet het kind een tijd lang aan het woord kunnen blijven, de luisteraar geboeid houden, de gebeurtenissen in de juiste volgorde vertellen, voldoende informatie geven, rekening houden met de luisteraar en met de linguïstische context een samenhang in het verhaal scheppen. Kinderen leren de structuur van de verhaalopbouw vooral door naar verhalen te luisteren.

3.6 Leerachterstanden.

Om leerachterstanden aan te tonen dient u gebruik te maken van gekwalificeerde toetsen. Op www.zeon.nl, onder download/onderwijskundig, vindt u "de lijst met Cotan A en B genormeerde" toetsen. U dient het niveau aan te geven in A t/m E scores (niet in dle's) en de Vaardigheidsscores te vermelden. De toetsgegevens dienen uiteraard recent te zijn. Zie ook punt 3.

Bij LA moeten er HP's worden aangereikt waaruit blijkt dat er op 2 aspecten van de LA specifieke extra zorg is geboden.

De extra zorg moet uitstijgen boven de reguliere zorg en moet gerelateerd zijn aan de primaire problematiek!

3.7 Op welk onderdeel wil men indiceren?

Op één van beide items kan geïndiceerd worden en uw keuze dient te worden aangegeven in het Onderwijskundig Rapport (OKR). LA of CR? Zie ook punt.3

4. Overige belemmerende factoren

4.1 Spraakverstaan

Voor een beperkte groep leerlingen geldt dat de voorwaarden om spraak te verstaan extra belemmeringen opleveren. In hoeverre belemmert dit alles hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Heeft moeite met verstaan als gevolg van slechthorendheid. Heeft moeite met verstaan in rumoer. Heeft moeite met verstaan in rustige ruimte. Heeft moeite met verstaan in optimale situaties (één-op-één-situaties). Heeft moeite met begrijpen en luisteren, wanneer er naast luisteren, ook op andere zaken gelet moet worden (bijvoorbeeld kijken, schrijven). Een aantal van deze leerlingen zal gebruik maken van gebaren, spraakafzien en/of solo-apparatuur. Door de logopediste of door een Audiologisch Centrum zal hierover informatie zijn toegevoegd aan de Stoornisdocumenten.

4.2 Overige auditieve vaardigheden

– Aandacht en luisterhouding:

Is de leerling in staat de informatie op te nemen en te blijven volgen (let op: het gaat hierbij niet om gedragsfactoren). In hoeverre belemmert dit alles hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Kan over het algemeen zijn aandacht onvoldoende bij de les houden. Heeft onvoldoende aandacht voor wat er verteld wordt. Heeft onvoldoende aandacht voor groepsinstructies. Groepsinstructies komen niet aan. Kijkt bij andere kinderen wat er gedaan moet worden. Reageert niet altijd op noemen van naam. Heeft een non-verbaal signaal nodig om de aandacht te richten. Noodzaak van individueel aanspreken.

Moeite met op de voet volgen van verbale informatie. Mist stukjes informatie, waardoor hij/zij de plank regelmatig mislaat. Heeft last van achtergrondruis. Verkeert vaak in eigen wereldje. Is onvoldoende betrokken bij klassikale gesprekken. Is alleen betrokken wanneer onderwerpen heel dicht tegen eigen belevingswereld aanliggen. Heeft moeite met rol van luisteraar.

Is snel afgeleid bij verbaal aangeboden informatie. Heeft moeite met richten van aandacht. Heeft moeite met verleggen van aandacht.

Kringgesprekken duren voor hem/haar te lang. Moet voortdurend bij de les gehouden worden. Het is niet goed in te schatten of hij/zij luistert. Heeft meer moeite met blijven opletten dan andere kinderen wanneer vereist is dat hij/zij langere tijd (in minuten aangeven hoe lang) moet luisteren. Heeft visuele ondersteuning nodig, anders haakt hij/zij af. Heeft eenvoudig taalaanbod nodig, anders haakt hij/zij af.

In hoeverre belemmert dit alles hem/haar in het volgen van onderwijs?

– Auditief geheugen

Is de leerling in staat wat auditief is aangeboden te onthouden en te reproduceren? In hoeverre belemmert dit alles hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Heeft moeite met het onthouden van verbale informatie. Heeft moeite met reproduceren van verbale informatie. Kan niet herhalen wat tegen hem/haar is gezegd. Heeft moeite met het onthouden van liedjes en versjes. Heeft moeite met het opvolgen/onthouden van instructies. Kan samengestelde opdrachten/instructies niet onthouden. Herhaling van verbaal aangegeven informatie is nodig. De verbaal aangeboden opdracht moet visueel ondersteund worden. Heeft moeite met het onthouden van voorgelezen verhaaltjes.

– Taalbewustzijn

Is de leerling in staat de verschillen in klanken, letters, woorden voldoende te onderscheiden of samen te voegen? In hoeverre belemmert dit alles hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Heeft moeite met onderscheiden van klankverschillen, losse woorden in een zin, losse letters in een MKM-woord. De auditieve analyse of -synthese zijn niet leeftijdsadequaat ontwikkeld (kan niet hakken en plakken). Hoort niet of twee woorden hetzelfde zijn of verschillend. Heeft moeite met rijmen.

4.3 Informatieverwerking

Is de leerling in staat de verbale informatie om te zetten in handelen? In hoeverre belemmert dit alles hem/haar in het volgen van onderwijs?

Bijvoorbeeld:

Er is sprake van een trage verbale informatieverwerking. Verbaal aangeboden informatie dringt moeizaam door. Communicatieprocessen verlopen voor hem/haar vaak te snel. Heeft concreet taalaanbod nodig. Samenhang tussen gesproken taal en de context wordt onvoldoende aanvoeld. Kan de informatie niet omzetten in handelen.

Heeft moeite met vraagstellingen in een tekst/ toets. Heeft moeite met vragen waar een dubbele ontkenning in staat. Reageert te laat of niet op de uitingen van anderen. Is zich soms niet bewust van het feit dat iemand anders hem/haar iets vertelt.

4.4 t/m 4.6 behoeven geen nadere toelichting.

4.7 Andere belemmerende factoren

U kunt hierbij denken aan problemen in de omgeving van het kind, in het gezin, e.d. In hoeverre belemmeren die hem/haar in het volgen van onderwijs?

5. Mogelijkheden Reguliere Zorgstructuur

5.1 De bovenschoolse zorg vanuit het Samenwerkingsverband.

Verplicht in te vullen bij Indicatie.

Bij Herindicatie geldt 5.2.

Achtergrond:

Voor de opvang en begeleiding van een zorgleerling ontvangen basisscholen en speciale scholen voor basisonderwijs in het kader van Weer Samen Naar School (WSNS) jaarlijks een extra budget.

De besteding daarvan wordt in principe in het zorgplan van de school verantwoord.

De *directie van de school* dient in het Onderwijskundig Rapport te beschrijven welke zorg vanuit de school *EN* het Samenwerkingsverband (SWV) is geboden en wat de effecten daarvan zijn. Uit het Onderwijskundig Rapport moet blijken in hoeverre en op welke wijze de leerling heeft geprofiteerd van deze bovenschoolse voorzieningen en welk advies daar mogelijk uit voortgevloeid is.

Probeer u onderstaande vragen zo zorgvuldig mogelijk te beantwoorden:

- Werd er gebruik gemaakt van de zogenaamde smalle of brede PCL?
- Op welke wijze zijn de middelen uit het SWV ingezet?
- Is de leerling recent besproken door de PCL/ZAT/ZPF?
- Wat was de conclusie van deze bespreking? (graag verslag toevoegen)
- Heeft ambulante begeleiding of collegiale consultatie plaats gevonden vanuit het SBO?
- Wat zijn de bevindingen van deze ambulante begeleider of van de collegiale

- consultatie? (graag verslag bijvoegen)
- Indien er geen sprake is geweest van bovenschoolse zorg vanuit SWV, kunt u dan aangeven wat de motieven hiervoor zijn?

5.2 De zorg vanuit de Ambulante Begeleiding cluster2.

Welke onderwijshulp is er geboden door de AB-er uit cluster 2 t.b.v. de leerling, gerelateerd aan de primaire problematiek?

Begeleidingsplan en recente (tussen)evaluatie toevoegen, voorzien van datum en handtekening. De AB-er dient de noodzaak cluster 2 goed te beschrijven.

5.3 Handelingsplan.

U kunt eventueel een voorbeeld HP downloaden via www.zeon.nl. Doorlinken naar downloads/onderwijskundig.

Welke extra zorg is op welke wijze tot nu toe gerealiseerd?

Voeg het lopende handelingsplan toe(mocht het net gestart zijn, dan ook het voorgaande).

Let op: de Cvl kan een handelingsplan niet beoordelen als het niet is afgesloten met een (tussentijdse) evaluatie.

Let op: de aangeboden zorg moet toegesneden zijn op de specifieke onderwijsbeperking waarop een beroep wordt gedaan (ofwel leerachterstanden, ofwel zeer geringe communicatieve redzaamheid).

Aangetoond dient te worden dat de geboden zorg (gedurende een termijn van tenminste een half jaar) onvoldoende effect heeft opgeleverd.

De geboden *extra* zorg moet beschreven staan in een goed, recent ondertekend handelingsplan.

Voeg het HP toe, voorzien van datum en handtekening van school en ouders!

Elk HP dient SMART geformuleerd te zijn.

Wat was de beginsituatie / hulpvraag?

Denk aan de situatie vóóordat de extra begeleiding werd ingezet. Het beginniveau is van belang om de voortgang vast te kunnen stellen. Beschrijf de kern van het probleem a.d.v. toets- en observatiegegevens.

Met behulp van welke middelen is deze beginsituatie vastgesteld?

Bijvoorbeeld toetsen, schoolresultaten, observatie, onderzoeksgegevens.

Wat is de doelstelling van het handelingsplan?

Geef de doelstelling op de korte en lange termijn aan. Formuleer met name doelen die afwijken van het reguliere programma, dus de specifieke zorg. Formuleer de doelen concreet.

Welke hulp / extra zorg / specifieke aanpassingen zijn geboden en op welke wijze?

Geef duidelijk aan wat er is gedaan en met welke middelen. Beschrijf het didactisch handelen, de leerprincipes, de stappen die de leerling moet zetten om het doel te bereiken.

Hoe vindt de evaluatie plaats?

Beschrijf vooraf hoe, wanneer en met wie de vorderingen zullen worden geëvalueerd. Aan welke concrete eisen moet de leerling voldoen om te kunnen beoordelen of de extra zorg resultaat heeft opgeleverd. Zie ook het vaststellen van de beginsituatie.

In hoeverre is de zorg aangeboden zoals gepland?

Graag aangeven of er aanpassingen zijn geweest, inclusief situaties waarin de zorg niet is verleend zoals gepland en de reden van de aanpassingen.

Op welke datum/data is het handelingsplan / de extra zorg geëvalueerd (d-m-j)?

Wat is het effect van de aangeboden extra zorg?

Beschrijf het effect van het HP en wat de vervolgstappen zijn (op welke gebieden de zorg gecontinueerd gaat worden en op welke wijze). Geef hierbij aan of de doelen zijn bereikt, waarom wel/ niet.

Indien niet is gewerkt met een handelingsplan, wat is daarvan de reden?

6. Noodzaak hulp vanuit cluster 2

Wat heeft deze leerling extra nodig vanuit cluster 2, dat het regulier onderwijs niet kan bieden?

Dit is een erg belangrijk onderdeel. Het is de bedoeling dat wat hier wordt ingevuld, gebruikt kan worden om aan te tonen dat de reguliere zorgstructuur ontoereikend is om de beperking in de onderwijsparticipatie voldoende te verkleinen, omdat specifieke hulp nodig is vanuit cluster 2, die niet door het reguliere onderwijs gegeven kan worden.

U geeft hierbij aan wat deze leerling, gezien de beperkingen op spraaktaalgebied en/of communicatief vlak en/of de beperkingen op het gebied van het gehoor nodig heeft.

Onderstaande voorbeelden dienen als leidraad. U dient dit blok kindspecifiek in te vullen. Bijvoorbeeld:

De leerling heeft een specifiek pedagogisch-didactische aanpak nodig: een aanpak die is aangepast aan de specifieke beperkingen van deze leerling op communicatief vlak. Er dient specifieke aandacht besteed te worden aan het bevorderen van het plezier in communicatie. Er dient specifieke aandacht besteed te worden aan het bevorderen van het zelfvertrouwen in situaties waarbij een beroep wordt gedaan op zijn/haar verbale/communicatieve vaardigheden. Er dient gewerkt te worden aan het vergroten van de weerbaarheid op verbaalcommunicatief vlak.

De leerling heeft een veilige omgeving nodig om te komen tot taalleren.

De leerling heeft een omgeving nodig waarin hij/zij nadrukkelijk wordt uitgelokt tot communicatie.

De leerling heeft planmatige ondersteuning nodig op het gebied van de communicatieve vaardigheden. De leerling moet leren zijn gevoelens onder woorden te brengen.

De leerling moet leren omgaan met zijn/haar frustraties op communicatief gebied.

De leerling is gebaat bij een specifiek aanbod, waarbij communicatieve vaardigheden, met name de regels van de gespreksvoering, zoals aandachtig luisteren, beurtgedrag, initiatief nemen tot een gesprek, op gang houden van een gesprek, inspelen op de ander tijdens een gesprek, rekening houden met de voorkennis van de gesprekspartner, worden aangeleerd.

De leerling is gebaat bij een specifiek aanbod gericht op het verbeteren van mondelinge/schriftelijke verhaalopbouw.

De leerling heeft een specifiek pedagogisch-didactische aanpak nodig: een aanpak die is aangepast aan de specifieke beperkingen op taalgebied.

De leerling heeft onderwijs nodig in kleine groepen, waarbij het taalaanbod is afgestemd op het niveau van het taalbegrip.

De leerling heeft behoefte aan betekenisvolle taalsituaties. Er dient specifieke aandacht besteed te worden aan het uitbreiden van de receptieve/expressieve woordenschat. Er dient specifieke aandacht besteed te worden aan het begrijpen van figuurlijke en abstracte taal, aan relatieve begrippen aan tijdsbegrippen. De taalverwerving verloopt niet vanzelfsprekend. De leerling heeft veel herhaling van het taalaanbod nodig. Noodzaak van taalaanbod in kleine overzichtelijke stapjes, met een terugkerend karakter.

De leerling moet de tijd gegund worden om verbaal aangeboden informatie te verwerken.

De leerling moet tijd en ruimte geboden worden om zijn/haar gedachten te verwoorden. Er dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de beperkingen op het vlak van het auditief geheugen.

De leerling heeft baat bij verkorting.

De leerling heeft herhaling van verbaal aangeboden informatie nodig. Bij het geven van mondelinge instructies moet nadrukkelijk rekening worden gehouden met het vertraagd verwerken van informatie. Er dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met problemen met het vasthouden van langere en/of samengestelde opdrachten. Omdat de leerling stukken informatie mist, is het van groot belang te controleren of instructies goed zijn overgekomen.

Er dient aandacht besteed te worden aan het leren uitluisteren van instructies.

De leerling moet leren zijn/haar gedachten onder woorden te brengen.

Specifieke begeleiding is nodig op het gebied van het bevorderen van de zinsbouw: het spreken in volledige, goed opgebouwde zinnen; het spreken in samengestelde zinnen.

Specifieke begeleiding is nodig op het gebied van het bevorderen van de grammaticale kennisontwikkeling.

De leerling heeft specifieke begeleiding nodig, aangepast aan de specifieke beperkingen op spraakgebied. De leerling heeft een specifiek aanbod nodig op het gebied van het bevorderen van de articulatie.

De leerling heeft een specifiek aanbod nodig op het gebied van het bevorderen van de mondmotoriek.

De leerling heeft veel visuele ondersteuning nodig (picto's, platen/foto's, geschreven taal, stappenplannen e.d.). Een aangepaste leeromgeving is nodig (akoestiek, demping geluidsreflectie, klassenopstelling in U-vorm, klassen- of solo-apparatuur, overheadprojector).

De leerling heeft behoefte aan aangepaste leerstof (bijvoorbeeld een individueel programma voor taal, technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, rekenen, zaakvakken).

Zaakvakken en vragen bij toetsen leveren problemen op.

Preteaching is noodzakelijk.

De leerling heeft extra oefening nodig op het gebied van analyseren en synthetiseren ('hakken en plakken').

De leerling heeft behoefte aan planmatige ondersteuning van de mondelinge taalvaardigheid, naast logopedie. Er is behoefte aan afstemming tussen logopedie en de klassensituatie.

7. Overig.

- Wilt u informatie geven over de thuistaal, eventueel NT2 onderwijs, e.d.
- Geef desgewenst een toelichting op het onderwijskundig rapport.

8. Bijlagen

Geef aan welke bijlagen er naast het handelingsplan, nog zijn toegevoegd aan het Onderwijskundig Rapport.

U kunt de meest recente formulieren, met de bijbehorende informatie, downloaden van de website www.zeon.nl